

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento pasiūlymo dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką

COM(2006) 388 galutinis — 2006/0136 COD

(2007/C 175/12)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 37 straipsnio 2 dalimi ir 152 straipsnio 4 dalies b punktu, 2006 m. rugsėjo 15 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką.

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. gegužės 8 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Joost van Oorschot.

436-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. gegužės 30-31 d. (gegužės 31 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 65 nariams balsavus už, 1 prieš ir 1 susilaikius.

1. Išvadų ir rekomendacijų santrauka

1.1 EESRK palankiai vertina Komisijos pasiūlymą parengti naują reglamentą dėl augalų apsaugos produktų (fungicidų, insekticidų, herbicidų ir kitų žemdirbystei ir sodininkystei skirtų produktų) pateikimo į rinką.

1.2 Be prioriteto pateikti į rinką veiksmingus ir geros kokybės augalų apsaugos produktus išskyla kitas, dar svarbesnis prioritetas — tausiai ir patikimai tuos produktus naudoti. Todėl EESRK džiaugiasi, kad Komisija, pateikusi šį pasiūlymą priimti reglamentą, pateikė pasiūlymą priimti direktyvą dėl tausaus augalų apsaugos produktų naudojimo.

1.3 EESRK pažymi, kad pasiūlyme priimti reglamentą nuolat pabrėžiama augalų apsaugos produktų neigiamų padarinių žmonėms ir aplinkai prevencija bei apribojimas. Komiteto nuomone, augalų apsaugos produktų neigiamo poveikio aplinkai ir žmonėms prevencija yra labai svarbi. EESRK atkreipia dėmesį į tą faktą, kad reikia atsižvelgti ne tik į tausų naudojimą bet ir į ekonominius interesus. Šiuo metu dauguma vartotojų vis labiau domisi ne tik ekologiškais žemės ūkio produktais, bet ir jų įsigijimu ištisus metus bei už prieinamą kainą. Todėl vartotojui saugūs produktai yra būtina sąlyga. Tam reikia didelių pastangų žemės ūkio gamybos vertės grandinėje. Todėl būtina pakankama patikimų ir kokybiškų augalų apsaugos produktų pasiūla.

1.4 EESRK nerimauja dėl augalų apsaugos produktų patvirtinimo kriterijų įvedimo remiantis veikliųjų medžiagų būdingomis savybėmis ir dėl pasekmių naujoviškų ir geresnės kokybės produktų kūrimui. Griežtai taikant šiuos kriterijus gali atsitikti taip, kad medžiaga, neatitinkanti vieno kurio nors kriterijaus, bet pažangesnė kitų kriterijų atžvilgiu, gali būti neregistruojama. EESRK ragina riziką vertinti labiau atsižvelgiant į faktinį naudojimą ir poveikį.

1.5 EESRK laikosi nuomonės, kad pasiūlymas įvesti registraciją pagal zonas ir abipusį pripažinimą yra pirmas žingsnis link visiško leidimų suderinimo Europoje. EESRK siūlo įvesti abipusį registracijos pripažinimą pagal zonas kaimyninėse šalyse, kurių žemės ūkio ir klimato sąlygos yra panašios.

1.6 EESRK pritaria principui atlikti augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra keistomis pripažintų medžiagų, lyginamąjį vertinimą. Tačiau šių medžiagų atveju EESRK ragina rečiau atlikti vertinimus ir taikyti normalų duomenų apsaugos laikotarpį, kad pramonė būtų skatinama investuoti į šias medžiagas ir taip būtų išvengiama trikdžių žemės ūkio sektoriuje.

1.7 Pranešėjo nuomone, pasiūlyme priimti reglamentą nėra pakankamai paskatų registruoti mažo naudojimo augalų apsaugos produktus. EESRK siūlo dvi priemones padėčiai ištaisyti: visų pirma, įdiegti sistemą, pagal kurią pirmajam pareiškėjui būtų nustatytas ilgesnis duomenų apsaugos laikotarpis, jeigu įregistruojama daugiau mažo naudojimo būdų; antra, jis prašo Komisiją padėti valstybėms narėms parengti atnaujinamą sąrašą, kuriame būtų pateikta informacija apie visus registruojamus (mažo) naudojimo būdus.

2. Įvadas

2.1 Bendrosios pastabos

2.1.1 Augalų apsaugos produktai yra skirti augalų apsaugai ir augalų sveikatai stiprinti. Jie padeda žemdirbiams padidinti derlingumą, o gamybos metodai tampa lankstesni. Tai užtikrina lanksčią saugių (maisto) produktų už prieinamą kainą gamybą regione.

2.1.2 Didelė Europos vartotojų dauguma tampa reiklesnė maisto kokybei ir maisto produktų pasiūlai ištisus metus. Vartotojams maisto sauga — būtina sąlyga ir savaime suprantamas dalykas. Todėl žemės ūkio produktų grandinė susiduria su dideliais iššūkiais. Būtina pakankama saugių, kokybiškų augalų apsaugos produktų, galinčių atitikti šios didelės vartotojų grupės reikalavimus, pasiūla.

2.1.3 Kita vertus, augalų apsaugos produktų naudojimas gali daryti įtaką žemės ūkio ekosistemoms, kelti pavojų naudotojų sveikatai, turėti poveikį maisto produktų kokybei ir pakenkti vartotojų sveikatai, pirmiausia tais atvejais, kai augalų apsaugos produktų kenksmingų likučių lieka maisto produktuose ir augalų apsaugos produktai naudojami netinkamai (nesilaikoma geros praktikos).

2.2 Reguliavimo sistema

2.2.1 Nagrinėjamame pasiūlyme priimti reglamentą numatoma pakeisti dabartinę Direktyvą 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką, kuria siekiama užkirsti kelią pavojui jo šaltinyje, taikant ypač išsamią kiekvienos veikliosios medžiagos ir tos medžiagos turinčių produktų keliamos grėsmės vertinimo procedūrą prieš leidžiant šiais produktais prekiauti ir juos naudoti.

2.2.2 Pasiūlymu taip pat numatoma panaikinti dabartinę Direktyvą 79/117/EEB, draudžiančią pateikti į rinką ir naudoti augalų apsaugos produktus, turinčius tam tikrų veikliųjų medžiagų.

2.2.3 Augalų apsaugos produktų Bendrijos reguliavimo sistema apima ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste bei pašaruose ar ant jų, iš dalies keičiantį Tarybos direktyvą 91/414/EEB, kurioje nustatomi didžiausi veikliųjų medžiagų likučių kiekiai žemės ūkio produktuose.

2.2.4 Pasiūlymas priimti reglamentą pateikiamas kartu su Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, nustatančia Bendrijos veiklos sistemą tausiam pesticidų naudojimui užtikrinti (COM (2006) 373 galutinis). Taip siekiama reguliuoti pesticidų naudojimą ir platinimą, kadangi šie etapai nenumatyti nagrinėjamame pasiūlyme priimti reglamentą.

2.3 Pasiūlymo prielaidos

2.3.1 Komisijai įvertinus Direktyvą 91/414/EEB, Europos Parlamentas ir Taryba 2001 m. paprašė peržiūrėti šią direktyvą ir:

- nustatyti veikliųjų medžiagų patvirtinimo kriterijus;
- sugriežtinti didelės grėsmės medžiagų patvirtinimui taikomus kriterijus;
- nustatyti supaprastintą procedūrą mažos grėsmės medžiagoms;
- nustatyti lyginamojo vertinimo ir pakeitimo principą;
- gerinti abipusio pripažinimo procedūrą nustatant augalų apsaugos produktų registracijos zonas.

2.3.2 Pasibaigus intensyviai penkerių metų konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis laikotarpiui, ir atlikus poveikio vertinimą, 2006 m. liepos mėn. Komisija pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti Direktyvą 91/414/EEB. Supaprastinimo ir didesnio ES valstybių narių teisės aktų suderinimo tikslais ji nusprendė direktyvą pakeisti reglamentu.

2.4 Trumpas pasiūlymo dėl reglamento turinys

2.4.1 Bendrijoje leistinių naudoti veikliųjų medžiagų sąrašą nustatė Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas. Veikliosios medžiagos tvirtinamos vadovaujantis aiškiais kriterijais, kuriais siekiama užtikrinti aukštą žmonių, gyvūnų ir aplinkos apsaugos lygį.

2.4.2 Vertinant veikliąsias medžiagas, bent vienas naudojimo būdas turi nekenkti produkto naudotojui ir vartotojui, o pats produktas — nedaryti neleistino poveikio aplinkai. Yra nustatyti aiškūs įvairių vertinimo etapų ir sprendimų priėmimo dėl veikliųjų medžiagų tvirtinimo terminai.

2.4.3 Valstybės narės išlieka atsakingos už augalų apsaugos produktų registraciją jų šalyje. Jos registruoja produktus remdamosi patvirtintu veikliųjų medžiagų sąrašu.

2.4.4 Svarstydamos pateiktas paraišką registruoti šalyje, valstybės narės prirėikus turėtų taikyti vienodus kriterijus ir atsižvelgti į šalies aplinkybes.

2.4.5 Kalbant apie mažos ir įprastinės rizikos medžiagas, Komisija numato įvesti „registravimo pagal zonas“ sistemą, pagal kurią bus privalomas augalų apsaugos produktų abipusis registracijos pripažinimas. Vadovaujantis šia sistema, valstybė narė, esanti bet kurioje iš trijų siūlomų klimato zonų (Komisija skirsto Europos Sąjungą į tris zonas), galės priimti sprendimą dėl medžiagos registracijos šalyje. Medžiaga registruojama tik tose valstybėse narėse, kuriose jos gamintojas pateikė paraišką dėl abipusio registracijos pripažinimo.

3. Bendrosios pastabos

3.1 Augalų apsaugos produktų svarba kokybiškų maisto produktų tiekimui ES

3.1.1 Nagrinėjamo dokumento preambulėje išvardijami teiginiai, paskatinę parengti šį pasiūlymą priimti reglamentą. Taip pat reikėtų aiškiai nurodyti, kaip svarbu užtikrinti pakankamą augalų apsaugos produktų pasiūlą siekiant saugių, kokybiškų maisto produktų tiekimo reikiams Europos vartotojams.

3.2 Laikinoji registracija laikantis tam tikrų sąlygų

3.2.1 Nagrinėjamame dokumente nenumatyta galimybė valstybei narei leisti atlikti laikinąją registraciją nacionaliniu lygiu. Dėl to geresnės medžiagos, palyginti su šiuo metu naudojamomis medžiagomis, į rinką gali patekti vėliau. Komisija stengiasi ištaisyti padėtį numatydama trumpesnius terminus, kurie turėtų padėti naujas medžiagas greičiau įtraukti į leistinių medžiagų sąrašą.

3.2.2 EESRK siūlo reglamente numatyti galimybę laikinai registruoti produktus nacionaliniu lygiu tais atvejais, kai nebuvo laikomasi nustatytų terminų dėl administracinių vėlavimų ir kai buvo laikomasi reikalavimo, numatyto Reglamente (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių likučių kiekių.

4. Konkrečios pastabos

4.1 Rizikos vertinimas taikant medžiagų patvirtinimo kriterijus

4.1.1 Pasiūlymo 4 straipsnyje nagrinėjami veikliųjų medžiagų tvirtinimo kriterijai ir pateikiama nuoroda į II priedą. Griežtai taikant šiuos kriterijus gali būti atsisakyta registruoti produktą dėl vienos veikliųjų medžiagų savybės, kadangi produktas visada turi atitikti visus reikalavimus.

4.1.2 Tokie augalų apsaugos produktų patvirtinimo kriterijai, kurie remiasi tik veikliųjų medžiagų būdingomis savybėmis ir kuriais neatsižvelgiama nei į faktinį naudojimą, nei kenksmingumo lygį, menkina principą, kad sprendimai turi būti priimami remiantis rizikos vertinimu. Todėl iš rinkos gali laipsniškai išnykti nemažai patikimų produktų ir naudojimo būdų, kurie galėtų praversti tais atvejais, kai prireikia daug produktų.

4.1.3 Tokiu būdu 4 straipsniu bus užkirstas kelias pažangių produktų patekimui į rinką, jeigu jie, nors ir yra tobulesni pagal visus kriterijus, bet neatitinka nors vieno kurio nors reikalavimo. EESRK tokiai pozicijai negali pritarti, kadangi ji bereikalingai stabdo naujovių diegimą naujų ir geresnių medžiagų srityje. Jis laikosi nuomonės, kad būdingus tvirtinimo kriterijus reikia

taikyti tik nustatant keistinas medžiagas, o ne todėl, kad iš anksto būtų atmesti produktai neatlikus išsamaus vertinimo.

4.2 Registracijos pagal zonas ir abipusio pripažinimo išplėtimas

4.2.1 EESRK mano, kad registracijos pagal zonas ir abipusio pripažinimo sistema yra svarbus žingsnis suderintos europinės augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką sistemos link.

4.2.2 Įvedus privalomą abipusį registracijos pripažinimą tai pačiai zonai priklausančiose valstybėse narėse, kartu taikant įprastą nacionalinę registravimo procedūrą, būtų išvengta darbų pasikartojimo valstybėse narėse ir užtikrinta greitesnė pažangių ir ekologiškų augalų apsaugos produktų pasiūla.

4.2.3 EESRK siūlo numatyti abipusio registracijos pripažinimo galimybę ir zonos kaimyninėse šalyse, kuriose gamybos sąlygos yra panašios.

4.2.4 Kalbant apie produktų naudojimą šiltnamiuose ar apdorojimą nuėmus derlių, Komisija siūlo numatyti galimybę dėl privalomo valstybių narių abipusio registracijos pripažinimo kiekvienoje zonoje (39 straipsnis). EESRK laikosi nuomonės, kad šią tvarką, kuri yra integruotos augalų apsaugos kertinis akmuo, reikėtų taikyti ir sėklų apdorojimui.

4.3 Lyginamojo vertinimo pritaikymas

4.3.1 Kalbant apie augalų apsaugos produktus, kurių sudėtyje yra didesnę pavojų keliančių medžiagų (kurios yra keistinos), valstybė narė privalo atlikti lyginamąjį vertinimą per ketverius metus nuo produkto įregistravimo (48 straipsnis). Tokio įvertinimo tikslas — rasti alternatyvią medžiagą kenksmingesnei medžiagai pakeisti, išskyrus atvejus, kai šios medžiagos vartojimas yra būtinas nuolatinei apsaugai atsparumo išsivystymo atveju.

4.3.2 EESRK mano, kad a) keistinių medžiagų lyginamasis vertinimas ketverius metus nuo jų įregistravimo ir b) duomenų apie keistinas medžiagas saugojimas septynerius metus nesuteikia pramonei pakankamo saugumo, dėl to šie produktai gali būti anksti pašalinti iš rinkos, o tai gali neigiamai paveikti tinkamų produktų pasiūlą atsparumo ir mažo naudojimo atvejais.

4.3.3 EESRK ragina rečiau rengti lyginamuosius vertinimus ir keistinioms medžiagoms taikyti įprastą duomenų saugojimo laikotarpį, kad pramonė būtų neprarastų noro investuoti į šias medžiagas ir taip būtų išvengta trikdžių žemės ūkio sektoriuje bei kitose arčiau vartotojo esančiose vertės grandinės dalyse.

4.4 Nepakankamos paskatos mažam naudojimui

4.4.1 49 straipsnyje numatyta galimybė, visų pirma profesionaliems naudotojams ir profesionalioms žemės ūkio organizacijoms, prašyti išplėsti augalų apsaugos produkto registraciją mažam naudojimui. Be to, pagal šį straipsnį valstybės narės turi sudaryti ir nuolat atnaujinti mažo naudojimo sąrašą.

4.4.2 EESRK palankiai vertina šį straipsnį, bet mano, kad jis nepakankamai skatina pačius registracijos turėtojus stengtis, kad būtų išplėsta registracija mažam naudojimui.

4.4.3 EESRK siūlo skatinti registracijos turėtojus pratęsiant duomenų saugojimo laikotarpį, kurie pirmieji po registracijos prašo išplėsti registraciją keletui mažo naudojimo produktų.

4.4.4 EESRK siūlo, kad Europos Komisija padėtų sudaryti pagrindinį Europos mažo naudojimo sąrašą ir leistų juo naudotis valstybėms narėms vietoje sąrašo, minimo 49 straipsnio 6 dalyje.

4.5 Informacijos teikimas

4.5.1 Pasiūlyme priimti reglamentą numatytas įpareigojimas prieš produkto naudojimą informuoti visus kaimynus, kuriuos gali veikti purškalo dreifas, taip pat tuos, kurie pareikalavo būti apie tai informuojami (30 straipsnis).

4.5.2 EESRK nuomone, skaidrus augalų apsaugos produktų naudojimas yra gera praktika, tačiau toks įpareigojimas informuoti pažeidžia pasitikėjimą teisės aktais, kuriais remiantis šie produktai pateikiami į rinką. Iš tiesų siūloma naudoti tokius produktus, kurie įvertinti kaip saugūs, tuo tarpu įpareigojimas informuoti verčia manyti priešingai.

4.5.3 EESRK mano, kad šio straipsnio įgyvendinimas neužtikrina augalų apsaugos produktų naudotojų ir kaimynų abipusio supratimo, veikiau atvirkščiai, griaua kaimo bendruomenių socialinę sanglaudą, kadangi įpareigojimas informuoti gali versti manyti, jog naudojami produktai nėra saugūs naudoti. Todėl ši nuostata gali sukelti priešingą poveikį.

2007 m. gegužės 31 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Direktyvą 2003/87/EB, įtraukiant aviacijos veiklą į šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemą Bendrijoje

COM(2006) 818 galutinis — 2006/0304 (COD)

(2007/C 175/13)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos sutarties 175 straipsnio 1 dalimi, 2007 m. vasario 8 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Direktyvą 2003/87/EB, įtraukiant aviacijos veiklą į šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemą Bendrijoje.

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2008 m. gegužės 8 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Richard Adams.

436-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. gegužės 30-31 d. (2007 m. gegužės 31 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 50 narių balsavus už, 8 prieš ir 4 susilaukė.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetas teigiamai vertina pasiūlymą priimti direktyvą, kurioje pateikiamas nuodugnai apsvaistytas ir pragmatiškas požiūris į sparčiai augančios aviacijos pramonės išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ribojimą ir kompensavimą.

1.2 Įtraukiant aviaciją į Bendrijos prekybos išmetamųjų teršalų leidimais sistemą, potencialiai sustiprėja pati sistema ir

sutvirtinama kaip pranašus kovos su CO₂ išmetimu pasaulyje pavyzdys.

1.3 Šis pasiūlymas yra realistiškas. Juo pripažįstamas stiprus politinis, ekonominis ir vartotojų spaudimas toliau plėsti kelionių lėktuvu ir oro transporto (vok. keleivių ir krovinių